

Miasto Pszczyna zaprasza na:

SPACER PO PSZCZYNIE Z KSIĘŻNĄ DAISY

PRZEWODNIK DLA CIEKAWSKICH

ZWIEDŹ PSZCZYNĘ ŚLADAMI
KSIĘŻNEJ PSZCZYŃSKIEJ!

Spacer trasą księżnej Daisy zajmie Wam około 1,5 godziny (nie licząc czasu zwiedzania wewnątrz Muzeum Zamkowego i Zagrody Żubrów).

Wstęp do Muzeum Zamkowego i Zagrody Żubrów jest płatny.

- 1 – Zamek (Muzeum Zamkowe)
- 2 – Róża księżnej Daisy
- 3 – Ławeczka księżnej Daisy
- 4 – Kościół ewangelicki
- 5 – Herbaciarnia
- 6 – Groby Hochbergów
- 7 – Zagroda Żubrów w Pszczynie

W kwietniu 2012 roku, zgodnie z przyjętą strategią promocji Pszczyny, księżna Daisy, najsłynniejsza mieszkanka pszczyńskiego zamku, stała się **oficjalną ikoną miasta**.

Symbolizującą postać księżnej **stokrotkę** spotkać można w różnych zakątkach Pszczyny.

Zapraszamy Was na wyjątkowy **spacer po Pszczynie**. Za kilka chwil podążycie śladami niezwykłej kobiety, która już za życia stała się legendą. Mowa o **księżnej Daisy**, angielskiej arystokratce, która ponad 120 lat temu wyszła za mąż za właściciela pszczyńskiego zamku i dziedzica fortuny rodu Hochbergów.

Mamy nadzieję, że **ciekawostki** na temat życia księżnej, które poznacie podczas zwiedzania z naszym zeszytem zachęcą Was do pogłębienia wiedzy i sięgnięcia po pamiątniki Daisy lub jedną z kilku poświęconych jej książek.

Jeśli w spacerze towarzyszą Wam **dzieci**, to pobawcie się z nimi w tropiciele przygód i wspólnie poszukajcie odpowiedzi na **zagadki**. Poprawność odpowiedzi sprawdzicie zaglądając po spacerze na ostatnią stronę tej książeczki.

GOTOWI?

Jasne, że tak!

W takim razie zaczynamy!

Księżna Daisy czyli **Maria Teresa Oliwia Cornwallis -West** urodziła się 28 czerwca 1873 roku w Anglii.

Jej rodzina nie była zamożna, ale mogła pochwalić się koligacjami z największymi domami arystokratycznymi ówczesnej Wielkiej Brytanii. Rodzina Daisy była blisko związana z dworem króla **Edwarda VII** (panującego do 1910 roku syna królowej Wiktorii) oraz jego syna

i następcy **Jerzego V** (za którego panowania Imperium Brytyjskie stało się największym imperium w historii ludzkości).

Daisy wyszła za mąż za **Jana Henryka XV Hochberga von Pless** - jednego z najbogatszych książąt w Niemczech. Ten związek nie przyniósł Daisy upragnionej miłości, ale pozwolił jej prowadzić życie, o którym wcześniej mogła tylko pomarzyć.

Do wybuchu I wojny światowej małżonkowie prowadzili bardzo intensywne życie towarzyskie bywając wszędzie tam, gdzie wypadało się pokazać. Regularnie odwiedzali **Berlin, Londyn i Paryż**, grali w kasynach **Monte Carlo**, odpoczywali na **Lazurowym Wybrzeżu**, chętnie udawali się także do dalszych zakątków świata, takich jak **Egipt**, czy **Indie**.

Życie Daisy nie ograniczało się do pustych rozrywek. Chętnie angażowała się w działania na rzecz potrzebujących. Dzięki jej wysiłkom udało się m.in. znaleźć środki na realizację ogromnego projektu **kanalizacji w okolicach Wałbrzycha**, otworzyć **szkołę specjalną** dla dzieci upośledzonych czy uruchomić sieć punktów, w których ubogie matki dostawały bezpłatnie **pasteryzowane mleko** dla swoich dzieci.

Księżna przyczyniła się także do odrodzenia **rzemiosła koronczarskiego** na Dolnym Śląsku. Uruchomiła szkoły dla koronczarek oraz sieć ekskluzywnych sklepów, w których sprzedawano ich wyroby. W czasie I wojny światowej Daisy służyła jako szeregowa **pielęgniarka** w szpitalu w Berlinie, a później także w pociągu sanitarnym (szpitalu na szynach).

Czas pierwszej wojny światowej rozpoczął zły okres w życiu Daisy. Jej położenie polityczne było bardzo trudne. Dla Anglików była żoną Niemca, a dla Niemców – wrogią Angielką. **Żadna sensacyjna prasa oskarżała ją nawet o szpiegostwo!**

Trudne było również życie osobiste Daisy. Małżeństwo z Janem Henrykiem XV zakończyło się **rozwdem w 1923 roku**. Pogłębiały się jej problemy zdrowotne (cierpiała najprawdopodobniej na stwardnienie rozsiane, na starość poruszała się wyłącznie na wózku).

W 1936 roku zmarł przedwcześnie najmłodszy, 26-letni syn Daisy – Bolko. Do tego doszły poważne problemy finansowe, które zmusiły Daisy do życia w bardzo skromnych warunkach, bez żadnych wygód czy luksusów.

Daisy **zmarła w Wałbrzychu 29 czerwca 1943 roku**, w dzień swoich 70. urodzin. W chwili śmierci nie było przy niej nikogo prócz wiernej opiekunki Dorothy Crowther, zwanej Dolly.

MATKA DAISY – **Maria Adelajda Thomasina Eupatoria FitzPatrick** (zwana w rodzinie **Patsy**) była wielką pięknoscią. Fotografowano ją tak często, że ponoć miała cztery studia fotograficzne w swoim ogrodzie, a za wykonane zdjęcia żądała odpowiedniej prowizji od zakładów fotograficznych, które sprzedawały jej wizerunki do prasy. Ponad usatkwane życie rodzinne wołała zabawę i flirt. Przypisywano jej wiele romansów, w tym również z księciem Walii, późniejszym królem Edwardem VII.

OJCIEC DAISY – **William Cornwallis-West** (zwany w rodzinie **Poppets**) od młodości pasjonował się malarstwem i osiągał w tej dziedzinie pewne sukcesy. Każdą wolną chwilę spędzał przy sztalugach w swojej pracowni. Zakochany bez pamięci w swojej żonie wybaczal jej wszystkie zdrady i wybryki.

SIOSTRA DAISY – **Konstancja Edwina (Shelagh)** była dwa lata młodszą od Daisy. Wyszła za mąż za najbardziej pożądanego kawalera w Anglii – drugiego księcia Westminsteru. Małżonków łączyło prawdziwe uczucie i wspólne pasje: gra w polo, żeglarstwo i wyścigi samochodowe. Szczęście przerwała śmierć ich pię-

cioletniego synka Edwarda, w czasie gdy Shelagh, zamiast być w domu, podróżowała i bawiła się. Był to jeden z powodów rozpadu ich małżeństwa.

Ciekawostką jest, że księżę Westminsteru po rozwodzie z Shelagh miał jeszcze trzy żony. Małżeństwo z drugą z nich rozbił ognisty romans z Coco Chanel.

Daisy urodziła się w zamku w Ruthinie, w północnej Walii. Życie rodziny Cornwallis-West upływało na spacerach, przejazdach konnych, łowieniu ryb, pielęgnowaniu ogrodów i odwiedzaniu sąsiadów. Wszystko to w otoczeniu wiernej służby, która dla Daisy i jej rodzeństwa była często bliższa niż rodzice. Ci, zgodnie z duchem epoki, byli zbyt zajęci własnymi rozrywkami.

BRAT DAISY – **George Cornwallis-West** (zwany w rodzinie **Buzzie**) był rok młodszym od Daisy. W wieku 26 lat poślubił starszą o 20 lat wdowę lady Randolph Churchill. W chwili ślubu syn lady Churchill – Winston, był dokładnie w wieku George'a. W ten sposób brat Daisy stał się ojczymem przyszłego premiera Zjednoczonego Królestwa.

W 1891 roku w pałacu Buckingham osiemnastoletnia Daisy pokazała się u boku innych szlachetnie urodzonych panienek przed obliczem królowej Wiktorii. Był to czas tzw. sezonu – tygodni wypełnionych niezliczonymi balami, obiadami i przyjęciami. Cel był prosty – znaleźć jak najlepszą partię na męża. Daisy (a właściwie jej matce) udało się to już podczas pierwszego sezonu. Piękna, ale relatywnie uboga panna wpadła w oko trzydziestoletniemu potomkowi zamożnego niemieckiego księcia. Datę ślubu wyznaczono na **8 grudnia 1891 roku**, a wszelkie koszty wziął na siebie przyszły małżonek. Daisy nie czuła miłości do starszego partnera, ale ten przekonywał ją, że uczucie przyjdzie z czasem.

Ceremonia ślubna odbyła się w Londynie, w kościele św. Małgorzaty na terenie Opactwa Westminsterskiego

- miejscu królewskich koronacji. Świadcami byli książe Walii (późniejszy król) oraz jego żona Aleksandra. Błogosławieństwa młodej parze udzieliła królowa Wiktoria. Gośćmi byli arystokraci, ambasadorowie i dyplomaci z wielu krajów.

Kreacja ślubna osiemnastoletniej Daisy była szeroko opisywana w prasie. Panna młoda miała na sobie suknię w stylu empire z najdroższej satyny, a na głowie koronę z diamentem otoczonym perłami (dar teścia – Jana Henryka XI Hochberga). Na szyi Daisy nosiła diamentowy krzyż (dar teściowej) oraz naszyjnik z diamentowym soliterem, który podarował jej narzeczony. Bukiet Daisy składał się z prawdziwych kwiatów pomarańczy.

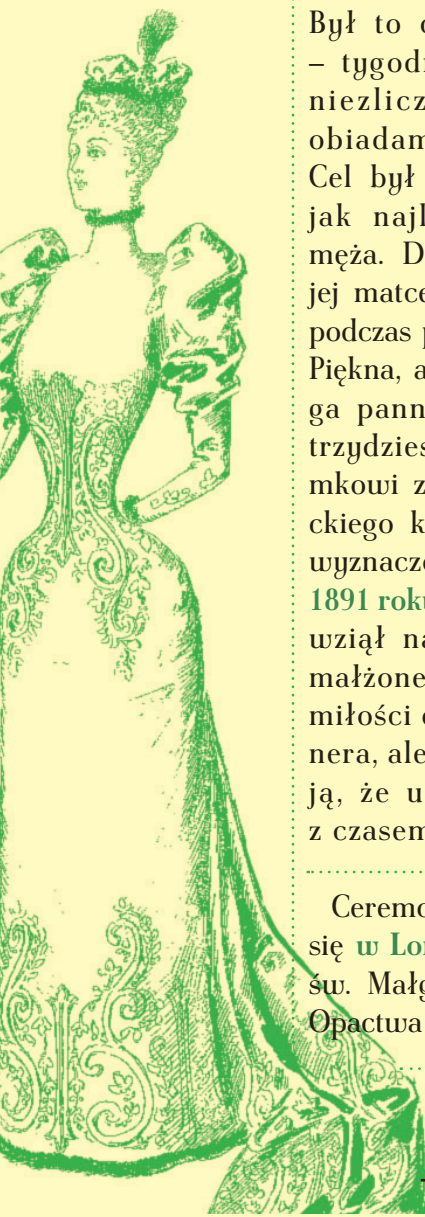
Daisy i Jan Henryk XV mieli **czwórkę dzieci**: córeczkę (która zmarła jako niemowlę) oraz trzech synów.

Najstarszy syn **Jan Henryk XVII (Hansel)** urodził się w 1900 roku w Berlinie. Po I wojnie światowej i ukończeniu studiów młody Hochberg przejął zarząd nad dobrami na Górnym Śląsku. Podczas II wojny światowej walczył przeciw nazistom w brytyjskim lotnictwie. Po wojnie osiedlił się w Anglii, gdzie żył skromnie jako Henry Pless i pracował w branży budowlanej. Zmarł bezpotomnie w 1984 roku.

Młodszy syn **Aleksander (Lexel)** urodził się w 1905 roku w Londynie. Był ulubieńcem Daisy. W 1922 roku Lexel przyjął polskie obywatelstwo, a podczas II wojny światowej służył w Armii Polskiej generała Andersa (w tym pod Monte Cassino). Po wojnie wiele podróżował, w końcu zamieszkał na Majorce, gdzie zmarł bezpotomnie w 1984 roku.

Najmłodszy syn księżęcej pary – **Bolko** urodził się w 1910 roku w Berlinie. Z jego osobą wiąże się niezwykła rodzinna historia. Po rozwodzie z Daisy Jan Henryk XV ożenił się w 1925 roku z dużo młodszą, 27-letnią piękną, czarnowłosą Hiszpanką – Klotyldą. Nikt nie mógł podejrzewać, że z czasem uczucia Klotyldy przeniosą się na najmłodszego pasierba - Bolka.

Ostatecznie ojciec rozwiódł się z Klotyldą, by Bolko mógł zalegalizować związek ze swoją byłą macochą. Małżeństwo przerwała przedwczesna śmierć Bolka w 1936 roku. Pochowano go w Pszczynie na tzw. Kukułczym Wzgórzu, które odwiedzimy podczas naszego spaceru.

Model sukni ślubnej Daisy

Daisy z mężem i synami

Wstęp do Muzeum Zamkowego jest płatny.

Bilety do nabycia w kasie Muzeum

Więcej informacji na www.zamek-pszczyzna.pl

polityczne. W tych rozmowach nie wahała się krytykować niektórych poczynań Wilhelma II (czego bali się wszyscy z jego otoczenia), ale potrafiła to robić tak umiejętnie, że ten nigdy nie utracił dla niej sympatii.

Przeprowadzka z Anglii do Niemiec po ślubie była dla Daisy wielką rewolucją. Zupełnie inna mentalność, zwyczaje i otoczenie sprawiły, że musiało minąć sporo czasu zanim poczuła się w kraju swego męża w miarę swobodnie. Tym można tłumaczyć początkową niechęć, z jaką opisuje Pszczynę i pałac. Przeraziła ją liczna służba i brak wygod, jakie zastała w zamku. Z czasem Daisy wprowadziła wiele zmian. Za jej sprawą urządzono łazienki w pszczyńskim pałacu, w tym zachwycającą łazienkę w prywatnych apartamentach księżnej. Do apartamentów Daisy w pszczyńskim pałacu należą także sypialnia, salon i buduar (niewielki prywatny pokój zajmowany przez panią domu).

RUSZAJMY NA SPACER!

Pierwszym przystankiem spaceru jest **Zamek** stojący dumnie przy pszczyńskim rynku.

Główną siedzibą Daisy i jej męża był zamek w Książu (nieдалeko Wałbrzycha). W zamku w Pszczyźnie spędzali znacznie mniej czasu. Organizowano tu słynne **polowania** na żubry i jelenie, których najznamienitszym gościem był niemiecki **cesarz Wilhelm II**. Daisy brała czynny udział w polowaniach (bardzo dobrze jeździła konno), lubiła też dyskutować z cesarzem na tematy

Na terenie pałacu koniecznie warto zobaczyć **wystawę** zatytułowaną „**Daisy, księżna von Pless: Szczęśliwe lata. Pszczyńscy Hochbergowie**”. Pierwsza część wystawy obejmuje kilkadziesiąt fotografii Daisy oraz znanych postaci z jej epoki, które wykonano w **atelier fotograficznym Lafayette w Londynie**.

Pudła z negatywami przedstawiającymi m.in. wizerunki Daisy znaleziono przez przypadek w 1988 roku podczas remontu na strychu budynku, w którym znajdowało się słynne studio. Stamtąd trafiły do londyńskiego muzeum Wiktorii i Alberta (**V&A Museum**). Pracownicy londyńskiej placówki nawiązali kontakty z Muzeum Zamkowym w Pszczyźnie i w ten sposób możemy dziś podziwiać wspaniałe zdjęcia Daisy, jej rodzeństwa, księcia Walii czy cesarza Wilhelma II.

Druga część wystawy składa się z należących do Muzeum Zamkowego **zdjęć, rysunków i portretów księżnej**, w tym: portret księżnej z najstarszym synem Hanselem autorstwa Ellisa Robertsa, portret księżnej w koronie namalowany przez Bolesława Szańkowskiego oraz portret Daisy z cyklamenami pędzla Reginalda Arthura.

ZAGADKA NR 1.

Na wystawie znajduje się obraz przedstawiający syna Daisy – Aleksandra (Lexela) oraz pewne zwierzę. Jakie to zwierzę?

- a) koń
- b) kot
- c) pies

Wnętrze apartamentów księżnej Daisy, Muzeum Zamkowe w Pszczyźnie (fot. P. Drobisz)

Ellis Roberts, Portret księżnej Daisy von Pless z synem Hanselem Heinrichem XVII, 1902 r. (fot. P. Kłosek)

ZAGADKA NR 2.

Jaki kolor ma kwiat widoczny na zdjęciu na tablicy przy krzewie róży księżnej Daisy?

- a) różowy
- b) biały
- c) czerwony

Drugim przystankiem spaceru jest **stanowisko z różą Księżnej Daisy**. Odszukajcie je przy głównym wejściu do Muzeum Zamkowego.

Daisy kochała piękno i naturę. Z przyjemnością oddawała się **projektowaniu ogrodów** w swoich śląskich zamkach. Inspiracją do tego było wspomnienie ogrodów zamku w Newlands, gdzie mieszkała z rodziną jako nastolatka, po śmierci swojej babci.

Księżna pszczyńska kochała róże. Zamiłowanie Daisy do tych kwiatów docenił wybitny niemiecki hodowca róż - **Peter Lambert**. W 1911 roku stworzył odmianę o nazwie „**Fürstin Pless**” (Księżna Pszczyńska). Jest to delikatnie pachnąca róża w kolorze żółto-różowym lub białym z żółtym środkiem.

Od 2008 roku różę księżnej Daisy można podziwiać przed wejściem do Muzeum Zamkowego.

Trzecim przystankiem spaceru jest **ławeczka księżnej Daisy** na pszczyńskim rynku.

Nie sposób wyobrazić sobie zwiedzania pszczyńskiego rynku bez pamiątkowego zdjęcia na ławeczce, obok księżnej Daisy. Jest to możliwe od **1 maja 2009 roku**, kiedy odsłonięto rzeźbę.

Wykonał ją na zlecenie Urzędu Miejskiego w Pszczynie **Joachim Krakowczyk** – pszczynianin, absolwent Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych we Wrocławiu.

Ważący blisko 600 kilogramów odlew z brązu wykonano w Gliwickich Zakładach Urządzeń Technicznych.

A TO CIEKAWIE!

Daisy słynęła z niezwykle zgrabnej sylwetki. Na wystawie w Muzeum Zamkowym znajduje się jej pasek mierzący 56 cm.

ZAGADKA NR 3.

Czy spod brzegu sukienki Daisy siedzącej na ławeczce wystają oba buciki czy tylko jeden?

- a) oba
- b) tylko jeden
- c) w ogóle nie widać bucików

ZAGADKA NR 4.

Na elewacji kościoła u jego szczytu widać symbol Oka Opatrzności. Taki sam symbol można znaleźć nad drzwiami kamienicy znajdującej się przy jednej z uliczek odchodzących od Rynku. Rozejrzyjcie się i znajdźcie to miejsce. Przy której ulicy się znajduje?

- a) Ratuszowej
- b) Strażackiej
- c) Piastowskiej

Czwartym przystankiem spaceru jest **kościół ewangelicki** na pszczyńskim rynku.

Kościół został zbudowany dla pszczyńskiej gminy ewangelickiej w XVIII wieku. **W 1905 roku świątynia spłonęła.** Hochbergowie wspierali finansowo odbudowę kościoła. Pamiątką zaangażowania książąt pszczyńskich jest **łoża z herbem Hochbergów** znajdująca się we wnętrzu, naprzeciwko ambony.

Wnętrze świątyni można zobaczyć przy okazji odbywających się nabożeństw.

We wspomnieniach Daisy kościół zapisał się m.in. przy okazji wizyty cesarza Wilhelma II. Pisze ona „W niedzielę adwentową wszyscy poszliśmy do kościoła ewangelickiego w Pszczynie. Proboszcz, sumienny poważny człowiek wygłosił wspaniałe kazanie o pokorze, braterskich cechach, czyli o tym, co cesarz sam sobie przypisywał i w co ani przez moment nie wątpił”.

Piątym przystankiem spaceru jest **Herbaciarnia** na terenie pszczyńskiego parku.

Wejście do parku znajduje się między kościołem ewangelickim a Zamkiem. Najstarszą częścią pszczyńskiego parku jest **Park Zamkowy**, który w drugiej połowie XIX wieku przekształcono w park krajobrazowy **typu angielskiego**. To wtedy powstały tu liczne rozlewiska i stawy obsadzone „płaczącymi” drzewami, wysepki z łukowatymi mostkami i niewielkie zabudowania. Najbardziej malowniczym z nich jest pawilon Herbaciarni widoczny na wysepce pośrodku głów-

nego stawu parkowego. Owalny pawilon Herbaciarni o charakterze modnej w epoce romantyzmu „**świątyni dumania**” powstał na fali mody na chińszczyznę i kulturę orientalną. Tutaj pito w elegancki sposób herbatę siedząc przy stoliczkach ukrytych pośród drzew. Choć nie znajdujemy w zapiskach Daisy konkretnych wzmianek na temat Herbaciarni, to z pewnością była ona niejednokrotnie celem jej spacerów czy przejażdżek. Współcześnie możemy się tu także poczuć bardzo romantycznie. W budynku Herbaciarni otwarto **kawiarenkę**. W sezonie letnim można tu wypożyczyć **łódkę** i poznać park pływając urokliwymi kanałami.

ZAGADKA NR 5.

Wysepkę z Herbaciarnią otaczają wody rzeki :

- a) Wiselki
- b) Pszczyńki
- c) Żubrzanki

Kościół ewangelicki, rynek w Pszczynie (fot. T. Kuliga)

ZAGADKA NR 6.

Jak nazywa się kapliczka znajdująca się niedaleko miejsca z grobami Hochbergów?

- a) „Kapliczka księżnej Daisy”
- b) „Bądź Wola Twoja”
- c) „Dar Matyldy”

A TO CIEKAWE!

Daisy bardzo cenila i lubila swojego teścia Jana Henryka XI Hochberga. W swoich pamiętnikach pisze „Cała rodzina nazywała go Vater i ja też tak czyniłam. Tak jak mój ojciec był on wielkim dżentelmenem. Zgotował mi najcieplejsze powitanie i był moim drogim, wiernym przyjacielem i opiekunem”.

Szóstym przystankiem spaceru jest tzw. **Kukułcze Wzgórze**, czyli miejsce w parku, w którym znajdują się groby Hochbergów.

Na niewielkim wzgórzu pod prostą tablicą nagrobną z krzyżem pochowano męża i syna księżnej Daisy.

Pierwotnie planowano przeniesienie szczątków do głównej siedziby rodowej w Książu, gdzie znajduje się mauzoleum Hochbergów, w którym pochowany jest m.in. Stary Książę Jan Henryk XI Hochberg von Pless. Zawierucha wojenna sprawiła jednak, że do przenosin nie doszło

i ostatni właściciele Pszczyzny pozostali tu na zawsze. Graf (tytuł szlachecki w dawnych Niemczech) **Bolko Hochberg**, najmłodszy syn Jana Henryka XV i Daisy, zmarł w Pszczyźnie **22 czerwca 1936 roku**. Miał tylko 26 lat. Niestety Daisy, ze względu na zły stan zdrowia nie mogła wziąć udziału w pogrzebie.

Jan Henryk XV Hochberg von Pless zmarł w Paryżu **31 stycznia 1938 roku** w wieku 76 lat. Trumna przyjechała do Pszczyzny 5 lutego, a dwa dni później odbył się pogrzeb.

Daisy nie uczestniczyła w ostatnim pożegnaniu byłego męża.

Siódmym przystankiem spaceru jest **Zagroda Żubrów** w Pszczynie.

Historia żubrów w Pszczynie zaczęła się w **1865 roku**, kiedy książe pszczyński **Jan Henryk XI Hochberg von Pless** (teść Daisy) zapragnął mieć te wspaniałe zwierzęta w swoich lasach. Był pewien, że żubry będą wielką atrakcją organizowanych przez niego polowań.

Książę zyskał żubry w drodze wymiany z **carem rosyjskim Aleksandrem II**, gdyż w owym czasie zwierzęta te żyły jedynie na Kaukazie i w Białowieży. Car w zamian za 20 jeleni z pszczyńskich lasów podarował księciu **cztery żubry z Białowieży**, w tym jednego byka i trzy krowy. Stado powiększało się szybko i nie prze-

szkadzały w tym kierunku polowania, w trakcie których trafiał do nich m.in. **cesarz Wilhelm II**. Po drugiej wojnie światowej w Pszczynie zostało tylko **20 żubrów**, a w całej Europie około setki. Pszczyńskie stado rosło z roku na rok dzięki **reprodukcji** żubra w rezerwacie w pobliskich **Jankowicach**. To właśnie stamtąd pochodzą żubry, które oglądamy w Zagrodzie. Obok króla puszczy można tu również oglądać **daniele, jelenie, muflony, sarny, dziki** oraz ciekawe okazy **ptaków**.

Wejście znajduje się od strony ulicy Żorskiej.

Wstęp do Zagrody jest płatny.

Bilety do nabycia w kasie Zagrody

Więcej informacji

www.zubry-pszczyna.pl

ZAGADKA NR 7.

Od jakich liter zaczynają się imiona wszystkich żubrów mieszkających w Zagrodzie?

- a) BL
- b) PL
- c) KL

Groby Hochbergów w pszczyńskim parku (fot. P. Komander)

Żubry w Zagrodzie Żubrów w Pszczynie (fot. A. Rabij)

Po zakończonym spacerze pora na coś słodkiego. Koniecznie spróbujcie **Deseru Daisy** – jabłka z książęcego sadu. Ten pyszny deser można kupić w wielu miejscach w Pszczynie i okolicy.

DESER DAISY

Bazą deseru jest jabłko gotowane w wywarze z dodatkiem cynamonu i miodu. W tym wywarze musi się potem macerować przez 24 godziny.

Następnie jabłko jest nadziewane orzechami laskowymi i włoskimi z dodatkiem miodu.

Przed podaniem jabłko polewa się sosem czekoladowym z dodatkiem rumu.

Całość posypana jest migdałami prażonymi w cukrze.

Latem deser serwuje się schłodzony, a zimą na ciepło.

Recepturę Deseru Daisy opracowali **pszczyńscy restauratorzy**, a uroczysta premiera nowego deseru nastąpiła w sierpniu 2012 roku podczas Daisy Days – dorocznej imprezy poświęconej książęcej Daisy.

Zajadając pyszny Deser Daisy poznajcie na koniec **historię pereł** książęcej. Legenda stała się inspiracją do organizacji gry fabularnej pod hasłem „Gdzie ukryto pereł Daisy?”, którą po raz pierwszy zorganizowano w 2009 roku. Od tego czasu miejskie gry fabularne w Pszczynie organizowane są co roku, przybliżając w lekki i atrakcyjny sposób postać Daisy i jej rodzinę.

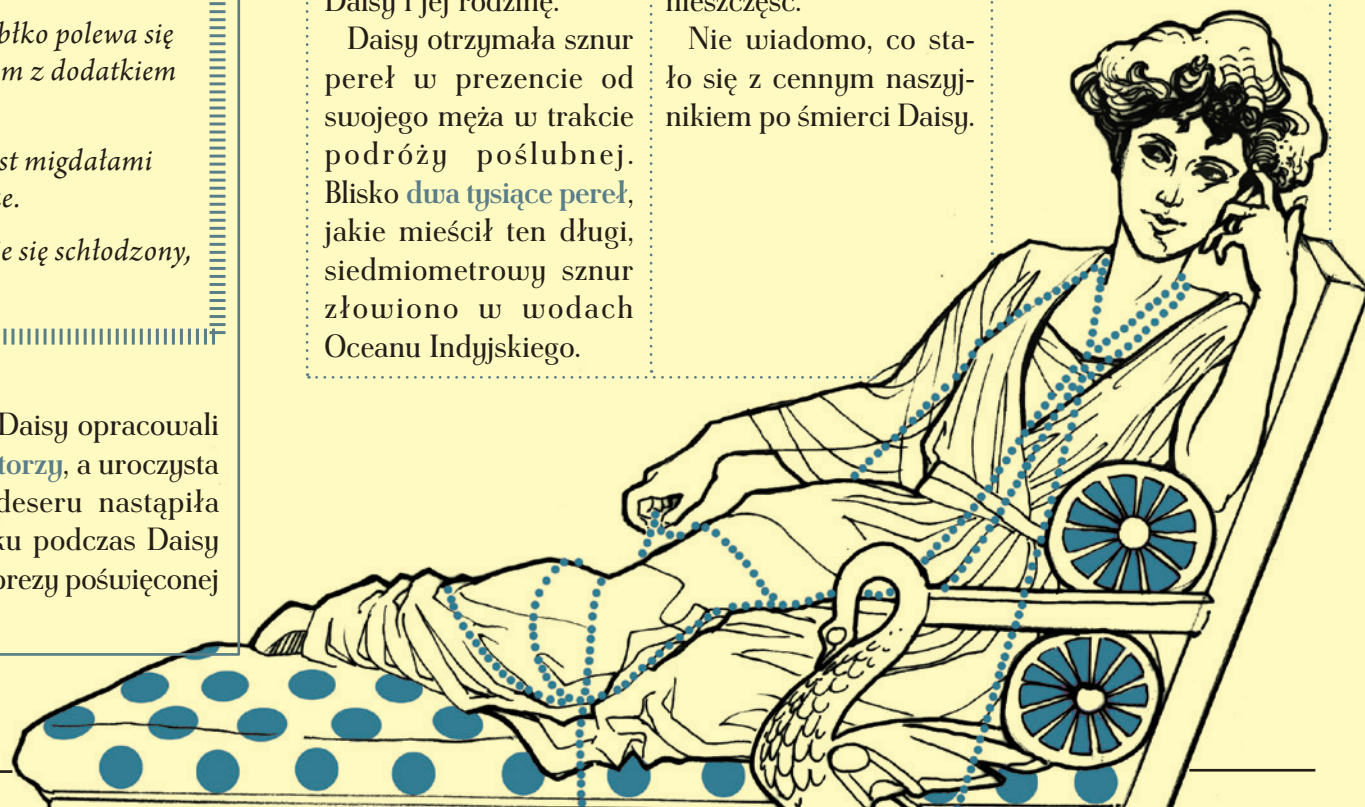
Daisy otrzymała sznur pereł w prezencie od swojego męża w trakcie podróży poślubnej. Blisko **dwa tysiące pereł**, jakie mieścił ten długi, siedmiometrowy sznur złowiono w wodach Oceanu Indyjskiego.

Jeśli wierzyć legendzie połowom pereł towarzyszył śmiertelny wypadek. Jeden z poławiaczy wycieńczony morderczym tempem, w jakim trzeba było zrealizować książęce zamówienie, utonął. Ponoć w ostatnich słowach przeklął osobę, która będzie nosiła okupione ludzkim życiem pereł. Daisy wierzyła, że to **przekleństwo** było źródłem jej późniejszych nieszczęść.

Nie wiadomo, co stało się z cennym naszyjnikiem po śmierci Daisy.

Jedni wierzą, że księżna została w nim pochowana, inni przekonani są, że Daisy spieniżyła pereł w latach, gdy przeżywała ogromne trudności finansowe. Jaka jest prawda – nie wiadomo.

A Wy jak myślicie? Jedno jest pewne – mimo upływu lat perełowy sznur wciąż rozpala wyobraźnię pisarzy i poszukiwaczy skarbów.

SPACER ŚLADAMI KSIĘŻNEJ DAISY

🐉 DOBIEGŁ KOŃCA 🐉

Mamy nadzieję, że Wam się podobało. Poznaliście wiele ciekawostek i legend o życiu księżnej i jej rodziny oraz na temat miejsc, w których bywała w Pszczynie. Teraz pora sprawdzić, czy prawidłowo odpowiedzieliście na zagadki.

KLUCZ ODPOWIEDZI:

1.C 2.B 3.B
4.A 5.A 6.B
7.B

Odpowiedzi sprawdzone? Jak Wam poszło? Na pewno dobrze!

Zachęcamy do sięgania po kolejne lektury przybliżające życie księżnej Daisy.

Polecamy m.in. pamiętniki „*Taniec na wulkanie 1873-1918*”, biografie „*Księżna Daisy. Pani na Książu i Pszczynie*” autorstwa Beaty Górnioczek i Bronisławy Jeske-Cybulskiej oraz biografie „*Daisy*” autorstwa W. Johna Kocha.

Książki te można kupić w Muzeum Zamkowym lub Biurze Informacji Turystycznej w Bramie Wybrańców.

Pszczyna
PERŁA KSIĘŻNEJ DAISY

Urząd Miejski w Pszczynie
Rynek 2

43-200 Pszczyna

www.pszczyna.pl

Pomysł i realizacja zeszytu:

Silesia Events

www.silesiaevents.pl

Ilustracje i projekt
graficzny:

Katarzyna Kara

Konsultacja merytoryczna:
*Muzeum Zamkowe
w Pszczynie*

